

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 84/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. februára 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. Š., zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Schmidlom, Advokátska kancelária, Záhorácka 11/A, Malacky, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na tajomstvo dopravovaných správ podľa čl. 22 ods. 1 a 2 a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Tos 124/2013 zo 14. novembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. Š. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. januára 2014 doručená sťažnosť M. Š., (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na tajomstvo dopravovaných správ podľa čl. 22 ods. 1 a 2 a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 124/2013 zo 14. novembra 2013.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 T 195/2009 z 9. novembra 2010 bol podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov a podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona bol na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Sťažovateľ uviedol, že proti tomuto rozsudku podal odvolanie, v ktorom jeho obhajca dôvodil predovšetkým nezákonnosťou dôkazov získaných odpočúvaním a záznamom telefonickkej prevádzky. Krajský súd však jeho odvolanie zamietol.

Dňa 25. februára 2013 sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu podal na okresnom súde návrh na povolenie obnovy konania v jeho prospech. V návrhu argumentoval tým, že príkaz Okresného súdu Bratislava I na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky č. k. OS BA I-V-353-1/2009-1Nt-353/2009 nebol vydaný v súlade s Trestným poriadkom. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 274/05-73 zo 14. júna 2006.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa o návrhu na povolenie obnovy konania rozhodol okresný súd uznesením č. k. 1 Tt 9/2013-40 z 23. mája 2013 tak, že ho zamietol s odôvodnením, že sťažovateľ neuviedol skutočnosti, ktoré by podmieňovali povoliť obnovu konania.

Proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania podal sťažovateľ odvolanie do zápisnice, pričom toto odvolanie neskôr doplnil aj jeho obhajca. Poukázal na nezákonnosť dôkazov získaných na základe odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky a argumentoval už označeným nálezom ústavného súdu. V sťažnosti dodal, že aj keď sa jeho obhajca pri nazretí do spisu oboznámil s týmto príkazom už 8. decembra 2009, nemohol si vyhotoviť jeho kópiu, keďže nedošlo k jeho

odtajneniu. Sťažovateľ tiež uviedol, že bol odsúdený len na základe výpovede spoluobžalovanej, ktorá sa vyjadrila k prepisom hovorov.

O sťažnosti rozhodol krajský súd na neverejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 2 Tos 124/2013 zo 14. novembra 2013 tak, že ju zamietol. Krajský súd sa podľa vyjadrenia sťažovateľa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa a dodal, že vychádzal aj zo stanoviska príslušného prokurátora o tom, že po náleze ústavného súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky prijal viaceré rozhodnutia, podľa ktorých príkaz na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky nemusí byť odôvodnený skutkovými okolnosťami, ale stačí, ak v ňom príslušný súd poukáže na dôkazy v spise a na návrh prokurátora.

Sťažovateľ sa v sťažnosti doručenej ústavnému súdu odvolal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 64/2004, ktoré sa týka posúdenia zákonnosti dôkazov.

Podľa názoru sťažovateľa namietaným uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jeho „základného práva na súdnu ochranu v spojení s právom na súkromie, v danom prípade pri uchovávaní tajomstva správ podávaných telefonicky“. Sťažovateľ je toho názoru, že štát môže zasiahnuť do jeho práva na súkromie, ale len na základe zákona, čo znamená, že príkaz na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky musí byť riadne odôvodnený. To sa podľa jeho názoru v danej veci nestalo, keďže tento príkaz sa odvolával na návrh prokurátora.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 124/2013 zo 14. novembra 2013 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, namietané uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, aby zrušil príkaz Okresného súdu Bratislava I na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky sp. zn. OS BA I-V-353-1/2009-1Nt-353/2009 zo 16. júla 2009 a aby krajskému súdu prikázal nahradiť mu trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh (v danom prípade sťažnosť) predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí

relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07, III. ÚS 20/09).

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 22 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 124/2013 zo 14. novembra 2013, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania.

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených ústavný súd zistil tieto skutočnosti:

O sťažovateľovom návrhu na povolenie obnovy konania proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 5 T 195/2009 z 9. novembra 2010 rozhodol okresný súd uznesením č. k. 1 Nt 9/2013-40 z 23. mája 2013 tak, že ho zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením sp. zn. 2 Tos 124/2013 zo 14. novembra 2013 zamietol.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na podstatu napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, predstavil argumenty sťažovateľa, vyjadrenie prokurátora a citujúc príslušné ustanovenie § 394 ods. 1 Trestného poriadku (obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu) k veci dodal:

„Inštitút obnovy konania je striktne viazaný na preukázanie nových skôr neznámych dôkazov, čo sa v posudzovanej veci nepodarilo dosiahnuť. Súd rozhodujúci o sťažnosti poukazuje na odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého uznesenia, ktoré si v celom rozsahu osvojuje.“

Okrem toho krajský súd uviedol, že skutočnosť, o ktorú sťažovateľ opiera dôvodnosť povolenia obnovy konania, a teda nezákonnosť dôkazu vykonaného odpočúvaním a záznamom telekomunikačnej prevádzky (neodôvodnený príkaz), nie je skutočnosťou, ktorú predpokladá § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

Vzhľadom na to, že krajský súd sa v odôvodnení namietaného uznesenia odvolal na závery súdu prvého stupňa, v okolnostiach tohto prípadu považoval ústavný súd za potrebné poukázať na relevantnú časť odôvodnenia uznesenia okresného súdu č. k. 1 Nt 9/2012-40 z 23. mája 2013:

„Skutočnosťou ani dôkazom skôr neznámymi v zmysle § 394 ods. 1, 4 a 5 Trestného poriadku nie je to, čo uvádza obhajca v návrhu, teda že s predmetným príkazom na odpočúvania a záznam telekomunikačnej prevádzky vydaným Okresným súdom Bratislava I dňa 16. 7. 2009 bolo obhajcovi umožnené nazrieť až dňa 28. 1. 2012, keďže zo spisu vyplýva, že uvedené sa nezakladá na faktoch vyplývajúcich zo spisového materiálu. Zo záznamu o preštudovaní spisu po skončení vyšetrovania zo dňa 8. 12. 2009 a z vyhlásenia o mlčanlivosti podpísaného obhajcom dňa 8. 12. 2009... jednoznačne vyplýva, že obhajcovi JUDr. Schmidlovi bol predložený... aj predmetný príkaz na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky, takže bol s ním oboznámený už dňa 8. 12. 2009.“ Okresný súd ďalej dôvodil, že obhajca mal od tohto okamihu možnosť namietat' nezákonnosť tohto príkazu, ako aj dôkazov na základe neho získaných, čo napokon aj urobil, a s námietkami tohto druhu sa vo veci samej vysporiadal aj krajský súd. Okresný súd teda zhrnul, že skutočnosť, ktorou sťažovateľ odôvodňoval povolenie obnovy konania, nebola skutočnosťou ani dôkazom súdu skôr neznámou.

Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, a preto ani nemôže zastupovať všeobecné

súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 12/05, III. ÚS 92/2012).

V súlade s uvedeným je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06). Z uvedeného však nevyplýva záruka, že všeobecný súd rozhodne v súlade s názorom procesnej strany či účastníka konania.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd v konaní o sťažovateľovom návrhu na povolenie obnovy konania rozhodol v súlade s právnou úpravou, a teda Trestným poriadkom, pričom skutočnosti, ktorými odôvodnil svoj právny názor odvolávajúc sa na závery súdu prvého stupňa, predstavujú správne pochopenie zmyslu a účelu právnej normy.

Sťažovateľ súčasne namietal, že krajský súd v dôvodoch svojho rozhodnutia sa odvolal na argumentáciu obsiahnutú v prvostupňovom rozhodnutí.

Ústavný súd uvádza, že spôsob takejto formulácie odôvodnenia z hľadiska jeho preskúmateľnosti považuje za prípustný, a to vzhľadom na to, že sťažovateľ obsah prvostupňového rozhodnutia a jeho argumenty o dôvodoch neopodstatňujúcich povolenie obnovy konania poznal.

K uvedenému ústavný súd dodáva, že pri hodnotení uznesenia krajského súdu vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého a druhého stupňa nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a druhostupňové konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj druhostupňového), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Ako už ústavný súd uviedol, krajský súd sa v namietanom rozhodnutí v dostatočnej miere zaoberal otázkou, či v sťažovateľovej veci sú splnené podmienky podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku, na základe ktorých by povolenie obnovy konania prichádzalo do úvahy. Krajský súd poukazujúc na prvostupňové rozhodnutie skonštatoval, že takouto podmienkou nemôže byť získanie dôkazov (podľa sťažovateľa nezákonných) na základe príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky, s ktorým sa obhajca sťažovateľa oboznámil 8. decembra 2009, teda ešte pre právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej. Tento názor krajského súdu celkom logicky zodpovedá dikcii § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

Ústavný súd zastáva názor, že pokiaľ ide o námietku sťažovateľa o porušení jeho základného práva na tajomstvo dopravovaných správ podľa čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy uznesením krajského súdu, sťažovateľ v sťažnosti neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, na základe ktorých by sa dalo aspoň uvažovať o možnom porušení tohto základného práva v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania.

Navyše, o porušení tohto základného práva by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného (krajského) súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprávnych princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (obdobne IV. ÚS 326/07, III. ÚS 113/09, IV. ÚS 352/09, III. ÚS 51/2011), čo sa v danom prípade podľa názoru ústavného súdu nestalo.

Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením základných práv podľa čl. 22 ods. 1 a 2 a práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a namietaným uznesením krajského súdu, sťažnosť v tejto časti už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa o porušení jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením krajského súdu vydaným v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, ústavný súd ju vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú.

Kritériom aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania, ktorá v trestných veciach zásadne nepresahuje okamih právoplatného rozhodnutia o vine a treste (k tomu pozri III. ÚS 360/2013).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva možno vyvodiť, že pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba bezpochyby považovať aj obnovu konania (IV. ÚS 382/09), pretože rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru.

Keďže v namietanej veci, a teda v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania sa nerozhodovalo o trestnom obvinení sťažovateľa v zmysle ustanovenia čl. 6 ods. 1 dohovoru (teda o vine a treste) ani o jeho občianskych právach a záväzkoch, tento článok dohovoru nie je na dané konanie aplikovateľný. Sťažnosť sťažovateľa je teda v tejto časti nezlučiteľná *ratione materiae* s čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ju bolo potrebné podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (obdobne I. ÚS 227/2013).

Ústavný súd zároveň konštatuje, že sťažovateľ namietal porušenie svojich práv uznesením krajského súdu, ale v petite sťažnosti okrem toho žiadal, aby ústavný súd rozhodol aj o zrušení príkazu Okresného súdu Bratislava I na odpočúvanie a záznam

telekomunikačnej prevádzky sp. zn. OS BA I-V-353-1/2009-1Nt-353/2009 zo 16. júla 2009, ktorý bol vyhotovený v konaní, o obnovenie ktorého sťažovateľ v návrhu na povolenie obnovy konania žiadal.

Zrušenie rozhodnutia je v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy (a § 56 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) spojené s vyslovením porušenia konkrétneho práva alebo slobody, ktoré sťažovateľ namieta. Sťažovateľ však v petite sťažnosti nenamietal porušenie svojich práv aj označeným príkazom, ale bez tejto výslovnej požiadavky ho žiadal len zrušiť.

Vychádzajúc z uvedeného sa ústavný súd týmto návrhom sťažovateľa nezaoberal, a keďže sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa aj ďalšími jeho požiadavkami, ktoré v petite uviedol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2014